

סיפורו של אבי קרוננפלד, אחד משמונת הנח"לאים השבויים, שהוחזר מהשבי לפני שנה וחצי, המכריז:

במדינה

העם

המיבחן של שימרון פרס

פרשת הפרור היהודי המתמשך מעמיד את אופיו של שימרון פרס במיבחן אישי מכריע

הבעיה של שימרון פרס היתה ונשארה בעיה של אופי. כאשר החליט הקאבינט המצומצם לאשר את חילופי השבויים — שלושה חיילים ישראליים תמורת 1150 אסירי רים ביטחוניים, שחלק גדול מהם הורשו לחזור לבתיהם בישראל ובשתי חים הכבושים — הוא ידע כי צפויה סערה.

למרות זאת אושרה העסקה. המיבן הן אומית בא למחרת היום. לרשות, להתחמק, כצפוי, החלה זעקה נוראה מצד כל כוחות הימין במדינה כדי להביא לשיחרור אנשי הטרור היהודי, שהואשמו ברצח המוני, נסיון לרצח, תכנון לפיצוץ הרחבת, ועוד ועוד.

כל ברדעת הבין כי זוהי התקפה על אושיות המישפט הישראלי. הכניעה של ממשלת ישראל לסחיסה של אהי מד ג'יבריל, הקנאי הלאומני הפלסטיני, מנוצלת כדי להביא לכניעת ממי שלתישראל לסחיסה של משה לוויני גר וחבריו, הקנאים הלאומנים הישראליים (ראה הנדון).

במשך כל השבוע הלכה ההסתערות וגברה, התחילו בה אנשי גוש-אמונים, המתנחלים, הפאשיסטים של מאיר כדי נא והתחיה ותומכיהם. הצטרפו אליה תחילה אריאל שרון, ואחריכך כל מתחיו ריו בתנועת-החרות, ובראשם יצחק שימיר. היא גרפה עימם את הרבנים הראשיים וכל המייסד הרתי.

הסיסמות שבפיהם היו שונות. אך למעשה היתה משמעות אחת לכל היתנועה כולה: התייצבות לימין הטרור היהודי והצדקתו, תוך הרס החוק הישראלי ומערכת-המישפט.

זה היה המיבחן הגדול ביותר של שימרון פרס מאז שעלה לשילטון. תפקידו היה להתייצב מול ההסתערות הזאת, ולעצור אותה כחומה בצורה. תחת זאת ביקש, כרכו, לרחות וליתחמק. הוא אחז בטכסיסים הרגילים: לבקש חוות-דעת מן היועץ המישפטי, אף שכל העובדות המישפטיות היו ידועות וברורות. הדבר לא ימנע ממנו את הצורך להכריע.

עיצלתי את השיחרור רק משהייתי על ספינת חיליהם. נורא קשה לבטא את ההרגשה במילים סטנדרטיות. השיחרור זה חוויה שאין לתארה. מובן שהיו צלילים צורמים עם חזרתנו, כשם שיש היום. לא בא לי להיגרר לפוליטיקה, אבל מצירי — שישחררו את עציריהם-המתרת. לא איכפת לי! אבל מה פיתאום לכרוך אותנו איתם?

כשהגענו ארצה, נתנו לנו לשהות בדיוק יומיים בבית. אחריכך לקחו אותנו לשבועיים למכוון-וינגייט. שם חקרו אותנו על נסיכות הנפילה בשבי. מה היתה הנימה הכללית? אינפורמטיבית, לא-דווקא ביקורתית, אם כי היו חריגות.

כמה רגעים לא אשכח בחיי: כשיייתי בחקירה אצל קצין בכיר בצה"ל, הוא אמר לי לפתע, בלי שום בושא או מצפון: "אז הייתם נהרגים כמה, אז מה?"

לעומתו, מפקדי-הנח"ל לשעבר, אמנון אשכול, הרגיע אותנו, ויעץ לנו שלא להתייחס להערתו של הקצין ולהתבטאויותיו של רפאל ("רפול") איתו ולרומיהם.

רק לשניהם. רק אחרי חודשיים הסתבר לנו שהם נמסרו בידי אירגונו של אהי מד ג'יבריל. הדבר הותיר אותנו כהלם. חששנו שזה יעלה להם בשבי ארוך יותר.

היו טובים ורעים. המוצב שלנו הוקם יום אחד בלבד לפני נפילתנו בשבי. אלה שהקימו אותו הותירו שם חוט ארוך של טלפון-שרה. יכול להיות שעל-פי החוט הגיעו אלינו המחבלים.

חץ מזה הסתובבו באיזור ציידים, וקיבלנו הוראות מפורשות להיזהר שלא לפגוע בהם ולהבדיל בינם לבין המחבלים. נוסף על הכל, אטור היה לנו ליצור קשר עם המיפקדה, זו יצרה עימנו קשר רק פעם אחת ויחידה.

השבי היה קשה. בעיקר קשתה אי-הידיעה מה יעלה בגורלנו.

איך התייחסו אלינו? אגדיר זאת כך: היחס לא היה טוב, אך גם לא רע. חלק מהמחבלים התייחסו אלינו יפה, ואחד רים — גרוע.

זה נחלק לתקופות. בתקופת הרמי-דאן, למשל, ישבנו בצינוק קטנטן, כל השישה, עם שירותים, שלא תדע... מרוע? מכיוון שהם טענו שכך בדיוק מתייחסים לאנשיהם שהיו כלואים

אני רוצה להישפט!

נורא התפלאתי והתאכזבתי גם מדרך התבטאותו של אלוף עמוס ירון. אני רוצה לקוות שזאת היתה פליטת פה מצידו. לפני שהוא חוקר את התנהגותנו, כדאי שייחקר את התנהגותו בצבחה ושאתילא:

לחקירה הזאת גם היו תוצאות, תוצאות שהוסקו, כנראה, עוד לפני החקירה. קצין-חינוך-ראשי, תתיאלוף יוס אלדר, הלוחם הגדול, מה הוא פירסם? אל לחייל צה"ל ליפול בשבי, ללא קרב, ללא לחימה, אבל אין הדומנות להילחם?

רוצה להישפט? אני מוכן להי-

באנצאר. במשך כל חודש הרמדאן היינו בצום מוחלט, עד רדת החשיכה — כמעט התאסלמנו שם...

אחריכך היתה תקופה שבה הפיריו בנינו וחילקו אותנו בין חדרים חשוךים, שמהם הוציאו אותנו פעם ביום לשירותים.

כדיעבר אני שמח... לא, זה ניסוח גרוע ביותר. אני פשוט חושב שדבר אחד טוב יצא מהסיפור הזה. כיום אני מכיר את עצמי טוב יותר, אני יודע שאני מסוגל לחיות בתנאי-לחץ. לחיות עם תב"ה יחדיו בתנאים-לא-תנאים. להסתפק במועט. לדעת כיצד להתחלק עם אחרים במועט הזה.

הראייה היה של מכסימום חמישה שיכעה מטרים.

כ"ד אחרי הצהריים ישנו ארבעה מאיתנו, וארבעה, אני ביניהם, שמרנו. לפתע הגיחו ארבעה מחבלים. לא רק שלא זיהינו אותם כמחבלים — הם הגיעו מבלי שיכולנו להבחין בהם. לפתע התפרצו ממרחק של שיכעה מטרים.

לא היתה לנו ברירה. היינו חייבים להריע את הידיים. ארבעת הישנים קמו בהלם משנתם.

העמידו אותנו בשורה. חשוכ לי שיבינו שאלו היה אחד מאיתנו פותח כאש, היינו נהרגים.

משם הובילו אותנו במירדון. בסופו מצאנו 15*10 מחבלים. לא קיבלנו דיווח על כך שהיו מחבלים רגלינו. אם ידעו בצבא על כך — זה פאק (כישלון) של המפקדים, ואם לא ידעו — זה פאק של המודיעין.

חץ מזה, רק ארבעה מתוך השמונה — ראובן כהן, רפי חזן, דני גלבוץ ואני — היינו כשירים לחימה. אלי אבוטבול נפצע במילחמה קורסלכן, יוסקה גרוף הגיע ללבנון ארבעה ימים בלבד לפני נפילתו בשבי, ואילו אבי מונטבלסקי וניסים סאלם רק חזרו מטירונות. הם לא זרקו בחייהם רימון, לא התאמנו, לא כלום!

כדרך ליד האוון. למטה שמעתי לפתע שריקה של כדור ליד אווני. מיד אחריכך שמעתי את אלי אבוטבול צר עק. הסתבר שהוא חטף כדור בכתפו, מיריה של אחד המחבלים. לא יודע למה, אולי מרוב התלהבות. יוסי גרוף, שהוא חובש, טיפל בו.

כא רכב של המחבלים ולקח את אבוטבול. אנתנו, שאר השיכעה, המי שכנו לטפס כמעלה ההר. איך התייחסו אלינו? אצל חלק מהי מחבלים, ממש ראו את השינאה בעייניים, הם קיללו אותנו. לא זוכר בדיוק. הייתי בהלם כזה!

הגענו לאיזור שהיא מיפקדה, ושם חילקו אותנו — שניים וחמישה. החלוקה היתה אקראית, ספונטאנית. הם אמרו לי יוסי גרוף וניסים סאלם: "אתה, אתה, בואו בנה". לאמיתו של דבר, לא ידענו מה אי-

אבי קרוננפלד כואב וזועע על גל הביקורת המושמעת נגדו ונגד שיבעת חבריו, שנפלו בשבי הפלסטיני. נים, הוא כועס על אנשי-ציבור, שחפ"סו, לדבריו, טרמפ על גבו, בדרך לכות"רות, ונוקב במפורש בשמו של חברי-הכנסת פינחס גולדשטיין.

שיחה עימו היא תענוג לכל עיי-תונאי. קרוננפלד יורה את אשר יש לו לומר. אין צורך לחלוב. הוא בעל חזות של ילד בשנות הטיפש-עשרה, לבוש במיכנסיים קצרים, חולצת-טריקו לבינה ומדליק סיגריה בסגירה בתנועות גבריות מלומדות, שאיכשהו אינו תואי-מת את פינחס גולדשטיין. ליד שהחיים גרמו לו להתבגר ציק-ציק-צאק.

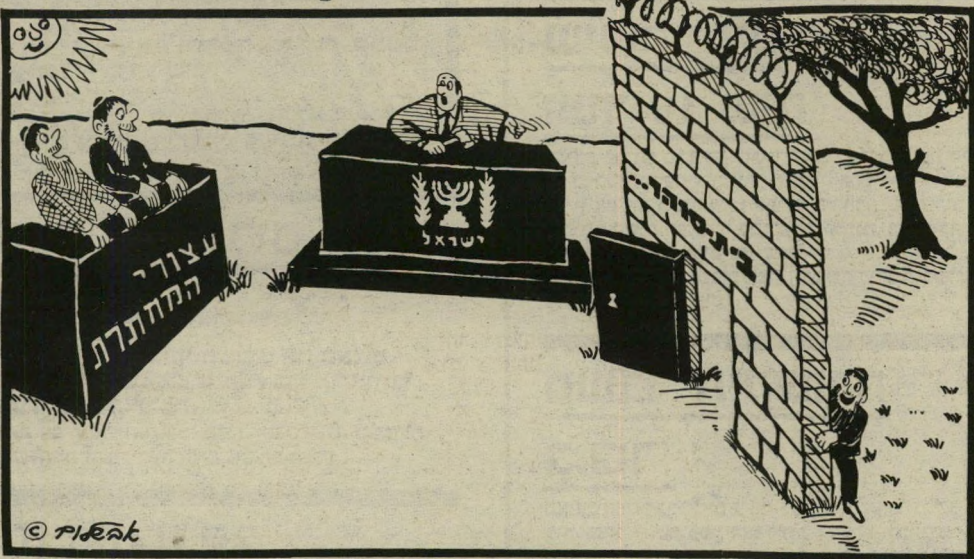
בחדרו שבבית-הוריו בעכו זוג אור-פנייכושר, זכר לימיו הראשונים לאחר חזרתו מהשבי. "הייתי עולה עליהם כמרץ כל יום ונוסע שעות, כדי לחזור לכוש", הוא נזכר. כיום הוא כבר כבוש והאופניים מונחים ללא שימוש. החפץ היחיד החורג מהאווירה כי-הילל. קרוננפלד לא נראה כגרופי טיפוס, אולם יש לכרוזה הסכר אחר: הילל נשוי לשרית. אחותו של אבי.

את השיחה פתח באימרה שכעת הוא כבר אחרי העם. קעת הוא כבר רגוע ומרגיש שיגעון. אולם במהלך השיחה איבר בהדרגה מהרוגע הזה, ושפר קיתונות של זעם לכיוונים שונים, אולי בלתי-ניחוס לגורמים מסרי-יימים.

סיפר אבי קרוננפלד:

זה היה כ"ד בספטמבר 1982. היינו אמורים להתעורר כ"ד בבוקר ולצאת לתצפית בקו הקרדימי. לא יודע מה קרה, אבל העירו אותנו רק כ"ד בבוקר. התארגנו, קיבלנו הוראות קצרצרות — לא ללכת עם נשק טעון, ושמתיד ארבעה מבינינו ישמרו. הארבעה הנר-תרים יכולים היו לעשות ככל העולה על רוחם. על פי ההוראות. כן, כן, כולל לישון.

יצאנו לדרך, התמקמנו. המפקד, שדרגתו היתה חוגר בלבד ולא קצין, כפי שהיה צריך להיות, לדעתי, הציב אותנו בתחום להוראות. המקום עצמו דמה לג'ונגל. טווח-

"אני דן אתכם למאסר-עולם!"

הטנדר נוסע. בינתיים קרו הרבי רים בשטחים הכבושים. בחסותם הגלויה של ראשי המתנהי לים ("מועצת יהודה ושומרון") החלה מערכת מאורגנת נגד האסירים הביט-חוניים ששוחררו על פי הסכם. "המועצה" הפיזה בין המתנחלים את תמונות המשוחררים, כתובותיהם (המשך בעמוד 12) העולם הזה 2491

שפט! לא זאת בלבד — אני רוצה להי-שפט ומוכן לשאת בעונש, אם נימצא אשמים, בתנאי שגם המפקדים הבכירי רים ישאו בעונש, ולא יטילו הכול על החיילים הוותיקים. אדרבה, אני מצהיר פומבית שאני מוכן ורוצה להישפט! השאלה היא: מדוע הצבא מתחמק מלשפוט אותנו? **דפנה ברק**

חוויה שאין לתארה. מהיום הראשון שהגענו לשבי, אמרו לנו — עוד שבועיים אתם משתחררים. עברו השבועיים ושאלנו — מה קורה? אמרו לנו — נדחה. חכו עוד שבועיים. כך זה נמשך כשנה ורבע... בסוף, כשהגיע קצין והודיע לנו חגיגת "מהר זה היום!" לא האמנו. גם משבאו מהרצלבי-האדום, היה קשה להאמין.